

जिल्ला विकास समिति, सिन्धुली
आ.व. ०७२/०७३ को बजेट सिलिङ्ग

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	रु. हजारमा		
		चालू	पूँजि	जम्मा
१	बौद्ध दर्शन प्रवर्धन तथा गुम्बा विकास समिति	०	८००	८००
२	आदीवासी जनजाति उत्थान प्रजा समेत	३००	०	३००
३	उपेक्षित, उत्पिडित तथा दलित वर्ग उत्थान तथा विकास कार्यक्रम	५८०	०	५८०
४	पिछ्छडिएको समुदाय उत्थान विकास समिति	१००	०	१००
५	जिल्ला विकास समिति अनुदान	३५१४६	१६५२१	५१६६७
६	गाउँ विकास समिति अनुदान	२७८८८	९३१५९	१२१०४७
७	नगरपालिका अनुदान	०	२१२४१	२१२४१
८	ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना	२२८०	५३२०	७६००
९	ग्रामिण पुनः निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम	१०००	३६५००	३७५००
१०	स्थानीय यातायात पूर्वाधार क्षेत्रगत कार्यक्रम	०	९५००	९५००
११	भोलुङ्गेपुल क्षेत्रगत कार्यक्रम	०	११६८६	११६८६
१२	स्थानीय विकास शुल्क कोष	६६०१	८३३८	१४९३९
१३	स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम	५३९६५	०	५३९६५
१४	साना सिंचाई नदी नियन्त्रण तथा अन्य पूर्वाधार	०	५०००	५०००
१५	सुनौला हजार दिन	५५८९९	०	५५८९९
१६	स्थानीय सडक सुधार कार्यक्रम	२१७३	११३८४६	११६०१९
१७	साना सिंचाई कार्यक्रम	९००	९५०००	९५९००
१८	आन्तरिक कोष	१५०००	३६०००	५१०००
	जम्मा	२०१८३२	४५२९११	६५४७४३

आ.व. ०७२/०७३
को
जिल्ला विकास योजना तर्जुमाको लागि

जिल्लास्थित स्थानीय निकायहरू एवं विकास साभेदारहरूले
अवलम्बन गर्नुपर्ने मार्ग निर्देशन
तथा
योजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू

जिल्ला विकास समिति, सिन्धुली

मार्ग निर्देशन

जिल्ला विकास समिति सिन्धुलीले स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ को दफा १९५ मा व्यवस्था भएको “प्रत्येक जिल्ला विकास समितिले आफ्नो जिल्लाको विकासका लागि आवधिक र वार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्नु पर्नेछ” भन्ने प्रावधान आत्मसात गर्दै ऐनकै दफा १९७ ले निर्दिष्ट गरेको सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रकृया अवलम्बन गर्दै आइरहेको छ । आ.व. ०७२/०७३ को लागि योजना तर्जुमा गर्दा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ को दफा १९५ को उपदफा ५ मा व्यवस्था भएको वार्षिक योजना तर्जुमा गर्दाका निम्नलिखित कुराहरुलाई प्रमुख रूपमा आधार लिनु पर्ने छ :-

- क) राष्ट्रिय योजना आयोग र सम्बन्धित मन्त्रालयबाट प्राप्त निर्देशनहरु ।
- ख) राष्ट्रिय लक्ष्य तथा नीतिका आधारमा तय गरिएका जिल्लास्तरीय नीति तथा लक्ष्यहरु ।
- ग) आवधिक योजनाले परिलक्षित गरेका समष्टिगत आवश्यकताहरु ।
- घ) गाउँ परिषद् र नगर परिषद्बाट प्राप्त योजनाहरु ।

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ मा व्यवस्था भएको योजना तर्जुमाका यी माथिका आधारहरुका अतिरिक्त निम्न लिखित पक्षहरुलाई अवलम्बन गर्दै जिल्ला परिषद्सम्म जिल्ला विकास योजनालाई पुऱ्याउन सहयोग एवं सहजिकरण गर्नु पर्ने छ :-

- १) गाउँ विकास समिति वा नगरपालिकाले आफ्नो लागि साधनको अनुमान गर्दा आफ्नो क्षेत्र भित्रका विकास साभेदार संघ सस्थाहरुको साधन र श्रोतको समेत अनुमान गर्नु पर्ने छ ।
- २) जिल्ला भित्रका विषयगत कार्यालय, राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संघ संस्थाहरु, निजी निकायहरुले आफ्नो बजेट तथा कार्यक्रमलाई स्थानीय निकायको योजना तर्जुमा पद्धतिमा आवद्ध गर्नु पर्नेछ ।
- ३) नागरिक सचेतना केन्द्रबाट आवश्यक भनी वडा नागरिक मञ्चबाट पारित भएका योजनाहरुलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि गाउँ विकास योजना तथा जिल्ला विकास योजनामा समावेश गर्नु पर्नेछ ।
- ४) योजना तर्जुमा प्रकृया बढी भन्दा बढी सूचना सहितको सहभागितामा आधारित हुनु पर्नेछ । एकीकृत योजना तर्जुमा समितिमा व्यवस्था भएका सम्पूर्ण सदस्यको अर्थपूर्ण सहभागितामा उनिहरुले पास गरेपछि मात्र सम्बन्धित स्थानीय निकायको परिषद्मा छलफलको लागि पेश गर्नु पर्नेछ ।
- ५) जिल्लाका सम्पूर्ण गाउँ विकास समितिहरु तथा नगरपालिकाले योजना तर्जुमा पद्धतिका विभिन्न चरणहरु निर्धारित समयसिमा भित्र र ऐन, नियम तथा विभिन्न कार्यविधिहरुले व्यवस्था गरेका प्रकृयाहरुको अनिवार्य पालना गर्नु पर्नेछ ।

योजना प्राथमिकीकरणका आधारहरु

जिल्लाका प्रत्येक स्थानीय निकायहरुले योजना प्राथमिकीकरण गर्दा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ को दफा २०१ वमोजिम तपशिल वमोजिमका कार्यक्रमलाई प्रमुख रूपमा प्राथमिकता दिनु पर्नेछ :-

- क) सर्वसाधारण जनतालाई तत्काल प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने तथा रोजगार प्रवर्द्धन हुने र आयमूलक कार्यक्रमहरु ।

ख) कृषि उत्पादन बृद्धि गर्न सघाउ पुग्ने कार्यक्रमहरु ।

ग) स्थानीय सीप र क्षमताको परिचालनबाट संचालन हुन सक्ने कार्यक्रमहरु ।

घ) वातावरण संरक्षणमा सघाउ पुऱ्याउने कार्यक्रमहरु ।

ड) पिछडिएको तथा उत्पिडित जाति, जनजाति एवं महिला र बालबालिकाको लागि आयमूलक तथा सीपमूलक कार्यक्रमहरु ।

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ ले व्यवस्था गरेको योजना प्राथमिकताका माथि प्रस्तुत भएका आधारहरुका अतिरिक्त जिल्लाका स्थानीय निकायहरुले आफ्नो क्षेत्र भित्रका साधन र श्रोतको बढी भन्दा बढी संयोजन गरी उपलब्ध क्षमता, परिवेश र भौगोलिक विकटतालाई आत्मसात गरेर अन्य तपशिल वमोजिमका क्षेत्रगत प्राथमिकताका आधारमा योजना तर्जुमा गर्नु पर्नेछ ।

१) कृषि विकास तथा आय आर्जन सम्बन्धी :

- ग्रामीण कृषि प्रसार सम्बन्धी सेवा उपलब्ध हुने खालका परियोजनाहरु ।
- कृषि उपजको लागि बजार व्यवस्थापनसँग जोडिएका परियोजनाहरु ।
- जनताको आयआर्जनमा सहयोगी कार्यक्रमहरु ।
- कृषि सामाग्रीको दिगो आपूर्तिलाई सहज पार्ने कार्यक्रमहरु ।

२) ग्रामिण खानेपानी तथा वस्ति विकास सम्बन्धी :

- खानेपानी तथा पूर्ण सरसफाई प्रवर्धन गर्न सहयोग पुऱ्याउने कार्यक्रमहरु ।
- खुल्ला दिसा मुक्त गाविस, न.पा. बनाउन सहयोग पुऱ्याउने कार्यक्रमहरु ।
- स्थानीयस्तरका पानीका मुहानहरुको संरक्षण तथा Recharge Mechanism प्रवर्धन हुने कार्यक्रमहरु ।

३) जलविद्युत सम्बन्धी :

- साना जलविद्युत, सौर्य उर्जा तथा अन्य उर्जा विकास, प्रयोग तथा मर्मत सम्भार सम्बन्धी परियोजनाहरु ।

४) निर्माण तथा यातायात सम्बन्धी :

- आफ्नो क्षेत्र भित्रका गोरेटो, घोडेटो लगायत अन्य सडकहरुको मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ।

५) शिक्षा तथा खेलकुद सम्बन्धी :

- आफ्नो क्षेत्रभित्र मातृभाषामा प्राथमिकस्तरको पठनपाठन संचालन गर्न सहयोगी कार्यक्रमहरु ।
- आफ्नो क्षेत्रभित्रको विद्यालयहरुको रेखदेख, सञ्चालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ।
- खेदकुदहरु संचालन गर्ने कार्यक्रमहरु ।
- पुस्तकालयको सञ्चालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ।
- प्रौढ शिक्षा र अनौपचारिक शिक्षा संचालन एवं व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ।

- आर्थिक रूपले पिछडिएका हरुको बालबालिकाको लागि शिक्षाम पहुँच पुऱ्याउन सहयोगी कार्यक्रमहरु ।

६) सिंचाई र भू-क्षय तथा नदी नियन्त्रण सम्बन्धी :

- आफ्नो क्षेत्रभित्र सिंचाई, कुलो तथा नदी नियन्त्रणमा दिगो सहयोग पुऱ्याउने कार्यक्रमहरु ।

७) भौतिक विकास सम्बन्धी :

- गाउँ विकास समिति वा नगरपालिका भित्रको भू-उपयोग सम्बन्धी योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा सहयोग पुऱ्याउने परियोजनाहरु ।
- सामुदायिक भवन तथा सार्वजनिक विश्राम गृह निर्माण सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ।
- बसोबास क्षेत्रहरुमा आवश्यक ढलको व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ।

८) स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी :

- गाउँ विकास समिति वा नगरपालिका भित्रको स्वास्थ्य संस्थाहरुको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी ।
- स्वास्थ्य, तथा मातृ शिशु कल्याण सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी परियोजनाहरु ।
- स्थानीय स्तरमा जडिबुटी विकास तथा उत्पादन सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ।

९) वन तथा वातावरण सम्बन्धी :

- वृक्षारोपण सम्बन्धी परियोजनाहरु ।
- वन, वनस्पति र जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ।

१०) भाषा र संस्कृति तथा पर्यटन विकास सम्बन्धी :

- विभिन्न भाषा, धर्म तथा संस्कृतिको संरक्षण तथा विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ।
- स्थानीयस्तरमा भएका विभिन्न धार्मिक मठमन्दिर, पाटीपौवा तथा धर्मशालाहरुको संरक्षण तथा सम्बर्धन सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ।
- स्थानीयस्तरमा उपलब्ध पर्यटकीय क्षेत्रहरुको संरक्षण, सम्बर्द्धन, विकास र प्रचारप्रसार सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ।

११) बैदेशिक रोजगार सम्बन्धी :

- सुरक्षित बैदेशिक रोजगारका लागि सीप विकास, सचेतना अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु ।
- विप्रेषणको सही उपयोग बढावा गर्ने सचेतना कार्यक्रमहरु ।

१२) सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी :

- स्थानीयस्तरमा विवाद समाधान गर्ने क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु ।
- विवाद समाधानका अनौपचारिक संयन्त्रहरुको स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ।